

Міністерство зовнішніх економічних зв'язків України
Державний науково-дослідний інститут торгівлі і громадського
харчування
/ДНДІТТХ/

На правах рукопису

Качмарик Ярослав Дмитрович

ПРОГНОЗНА ОЦІНКА І МЕТОДИ ЗБАЛАНСУВАННЯ
НАДХОДЖЕННЯ І ВИКОРИСТАННЯ РЕСУРСІВ ТОВАРІВ
НАРОДНОГО СПОЖИВАННЯ В УМОВАХ ФОРМУВАННЯ
РИНКОВИХ ВІДНОСИН В РЕГІОНІ

Спеціальність: 08.00.05 - економіка, планування, органі-
зація управління народним гос-
подарством і його галузями
/торгівля та громадське харчу-
вання/

А В Т О Р Е Ф Е Р А Т

дисертації на здобуття вченого ступеня кандидата
економічних наук

Київ - 1992

Робота виконана в Державному науково-дослідному інституті торгівлі і громадського харчування Міністерства зовнішніх економічних зв'язків України.

Науковий керівник	- кандидат економічних наук, старший науковий співробітник Андрійчук Віктор Григорович
Офіційні опоненти:	член-кореспондент АН України, доктор економічних наук, професор Геєць Валерій Михайлович кандидат економічних наук Мокій Анатолій Іванович
Ведуча організація	- Український інститут бізнесу

Захист відбудеться " 26 " січня 1993 р. о 14 годині на засіданні спеціалізованої ради К ІЗІ.03.01 по присудженню вченого ступеня кандидата економічних наук в Державному науково-дослідному інституті торгівлі і громадського харчування Міністерства зовнішніх економічних зв'язків України за адресою: 252042, ГСП-601, м. Київ-42, вул. Чигоріна, 57.

З дисертацією можна ознайомитися в бібліотеці інституту.
Автореферат розісланий " 25 " грудня 1992 р.

Вчений секретар
спеціалізованої ради

Грицай Тамара Володимирівна
Грицай
Тамара Володимирівна

ЛННБ України ім.В.Стефаніка

00814511 (K)

АНБ ім. В. СТЕФАНІКА
АН УРСР

Актуальність проблеми. Вибір теми дисертаційного дослідження по часу співпав з початком економічних реформ по переходу до системи ринкових взаємозв'язків між виробниками товарної продукції, підприємствами торгівлі і кінцевими споживачами товарів. Однією з основних передумов і реальних гарантій переходу до ринкової системи стає відміна адміністративно-розподільчих методів управління сировинними, товарними, фінансовими, трудовими та іншими ресурсами. В зв'язку з цим актуальним є дослідження руху товарно-грошових та інших ресурсів, розробка інформаційного та методичного забезпечення економічно обгрунтованого їх регулювання та збалансування як на поточному, так і на прогностичних етапах розвитку і формування ринкових відносин.

Децентралізація управління господарським комплексом передбачає часткову передачу функцій вертикальних управлінських структур територіальним органам влади, внаслідок цього виникає потреба вдосконалення регіонального управління економічними та іншими процесами. На нашу думку, яка підтверджується законодавчими актами і практичними підходами до місцевого самоврядування, функції регулювання ринку та обов'язки соціально-економічного захисту його споживачів доцільно зосередити на рівні окремих регіонів, під яким в нашому дослідженні приймається область. Ланий адміністративно-територіальний рівень має всі передумови, необхідні і достатні для створення інфраструктури та економічного потенціалу завершеної ринкової системи. Таким чином, необхідність формування системи внутрірегіонального ринку при забезпеченні соціально-економічного захисту споживачів та одночасному розвитку економічної самостійності виробників товарних ресурсів і обумовила актуальність даного

дисертаційного дослідження.

Питання виробництва, надходження і раціонального використання ресурсів у виробничо-торговому комплексі регіону розглядалися в роботах вчених-економістів Агабоб'яна В.М., Вороніна В.П., Гребньова А.П., Дяроїняна М.М., Локшина Г.Н., Москвіна А.П., Наговіциної Л.П., Пузіна І.Н. та інших. В дослідженнях названих авторів в достатній мірі відображені питання взаємовідносин торгівлі з промисловістю, розглянуті теоретичні та практичні підходи щодо підвищення ефективності управління торгівлею, причини незабезпечення збалансованого використання та надходження товарних ресурсів. Проте, методи збалансування в рамках розвитку регіональних ринків в даних роботах не розглядалися в силу їх спрямованості в умовах адміністративно-командної системи управління на вивчення інших актуальних для того часу питань, а саме: формування і розміщення товарних ресурсів шляхом їх адміністративного розподілу; маневрування надлишками товарної маси; вивчення попиту на окремі товарні ресурси.

Проблема оптимізації виробництва і використання товарних ресурсів, особливо ресурсів непродовольчих товарів, загострюється в умовах зростаючої диспропорції між пропозицією товарних ресурсів та їх потребою на етапі переходу до ринку. Постає питання забезпечення ринкових потреб регіону в основних товарах народного споживання /ТНС/ шляхом проведення еквівалентних товарообмінних операцій чи об'ємно-структурного розвитку місцевого виробничого комплексу.

Актуальність і відсутність належної розробки вказаних проблем обумовили вибір теми дисертації, мету, основні задачі, предмет і об'єкт дослідження.

Мета і задачі дисертаційної роботи - обґрунтувати методичні

засади збалансування товарних ресурсів з потребою в них, розробити рекомендації по здійсненню економічно обґрунтованого регулювання процесу формування внутрірегіонального ринку, забезпечення соціально-економічних гарантій населенню в перехідний період.

У відповідності з цією метою в роботі поставлені та вирішені такі основні задачі:

визначена суть і регіонально-галузеві особливості формування ринкових відносин в виробничо-торговому комплексі регіону;

досліджені напрямки еволюційної зміни механізмів управління виробництвом і реалізацією ТНС населенню регіону;

обґрунтовані поняття і зміст стратегічних і тактичних цілей формування внутрірегіонального ринку ТНС;

обґрунтована методична основа оцінки збалансованості надходження і використання товарних ресурсів в сфері виробництва і реалізації ТНС;

проведена прогностична оцінка збалансування внутрірегіонального ринку ТНС на етапі формування ринкових відносин;

проаналізована методична і інформаційна база регулювання потоків товарних ресурсів;

проведено дослідження динаміки надходження і використання ресурсів ТНС в регіоні;

обґрунтовані методичні підходи до визначення потреби в ТНС населення регіону на початковому етапі формування внутрірегіонального ринку;

розроблені форми інформаційного забезпечення реалізації методики збалансування виробництва, надходження і використання товарних

ресурсів в регіоні;

розроблена програмно-алгоритмічна модель реалізації балансового методу з використанням персональної обчислювальної техніки;

окреслені економічні та адміністративно-індикативні методи забезпечення керованості процесу формування внутрірегіонального ринку.

Предметом дослідження є процес та джерела формування і використання товарних ресурсів в регіоні.

Об'єктом дослідження є територіальні органи державного управління економічним розвитком, оптові та роздрібні торгові підприємства /організації/ різних форм власності, підприємства регіону, що спеціалізуються на виробництві ТНС.

Теоретичною і методологічною основою дослідження послужили статті та публікації вчених-економістів України, інших держав, закони та нормативні документи Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів, органів державної адміністрації Львівської області.

Інформаційною базою дисертаційної роботи є опубліковані дані органів державної статистики різних рівнів, дані наукових досліджень ДЦІТТХ, а також матеріали безпосередніх обстежень 320 виробничих підприємств, 7 оптових торгових баз та ряду роздрібних торгових підприємств, проведених за безпосередньою участю автора.

При виконанні роботи використовувались методи економічно-математичного моделювання, проведення балансових розрахунків, логічного та графічного аналізу. Систематизація інформаційної бази та аналітичні розрахунки проведені з використанням персональної обчислювальної техніки.

Наукова новизна дисертаційного дослідження полягає в:

уточненні суті процесу руху товарних ресурсів від підприємств-виробників до кінцевих споживачів як основного матеріально-уреченого процесу, що відбувається в виробничо-торговому комплексі регіональної соціально-економічної системи та обґрунтуванні визначення понять товарного забезпечення внутрірегіонального ринку, основних джерел і принципів його формування;

визначенні основних цілей формування ринкових відносин у виробничо-торговому комплексі регіону, проведенні їх взаємоув'язки;

розробці методики проведення балансових розрахунків надходження і використання товарних ресурсів на рівні підприємств-виробників ТНС, оптових торгових підприємств, споживчого ринку регіону в цілому;

обґрунтуванні методики визначення потреби в ТНС для внутрірегіонального ринку на основі "споживчого кошика";

розробці моделі збору і систематизації інформації для реалізації балансового методу;

обґрунтуванні підходів до зіставлення та групування виробничої і торгової номенклатури ТНС, розробці виробничо-торгової номенклатури товарних ресурсів стосовно господарського комплексу окремого регіону;

розробці алгоритмічної постановки балансового методу та його програмної реалізації з використанням персональних обчислювальних машин, проведенні впробації програмного забезпечення на матеріалах обстеження виробничих і оптових торгових підприємств регіону;

обґрунтуванні заходів економічного та адміністративного регу-

лювання процесу формування ринку, організаційно-часової схеми їх здійснення, орієнтованої на створення конкурентного внутрірегіонального ринку в найкоротші строки.

Теоретична значимість проведеного дослідження полягає у визначенні стратегічних і тактичних цілей формування внутрірегіонального ринку та системи взаємозв'язків між ними, обґрунтуванні понять регіональної соціально-економічної системи, внутрірегіонального ринку, товарного забезпечення регіону, систематизації джерел формування та напрямків використання товарних потоків у системі внутрірегіонального ринку.

Практична значимість дисертаційної роботи визначається методичними розробками по збалансуванню надходження і використання товарних ресурсів на різних рівнях господарського комплексу регіону, алгоритмічним та інформаційно-програмним забезпеченням балансових розрахунків.

Впровадження в практику результатів дисертаційної роботи дозволить:

розраховувати систему матеріальних вартісних та натуральних балансів у сфері виробничо-торгового комплексу і, на цій основі, проводити оперативний моніторинг та прогностичну оцінку надходження і використання ресурсів ТНС з точки зору забезпечення загальної збалансованості внутрірегіонального ринку;

розширити інформаційну забезпеченість управлінських рішень щодо виробництва, надходження та використання ресурсів ТНС в регіоні;

забезпечити економічну обґрунтованість заходів по формуванню внутрірегіонального ринкового середовища.

Основні підходи до інформаційного та методичного забезпечення збалансування товарних ресурсів на різних рівнях управління

господарським комплексом знайшли своє відображення в науково-дослідницьких роботах відділу економічних та маркетингових досліджень ДНДІТТХ:

"Методичні рекомендації по соціально-економічному обґрунтуванню розподілу ринкових фондів товарів по областях Української РСР, торгових системах і організаціях" /№ держреєстрації 01880089076, лист Міністерства торгівлі Української РСР № 03-09/570 від 5 квітня 1991 року/;

"Техніко-економічні нормативи товарообороту на I кв.м торгової площі на ІЗ-ту п'ятирічку для магазинів різних форм власності, що торгують непродовольчими і продовольчими товарами прогресивними і індивідуальними методами" /№ держреєстрації 01.88.0035385, лист Міністерства торгівлі СРСР № 01-40/1995 від 29 травня 1991 року/;

"Методичні рекомендації по розробці нормативів товарообороту на I кв.м торгової площі для аналізу і планування товарообороту магазинів різних форм власності, що торгують непродовольчими і продовольчими товарами прогресивними і індивідуальними методами з використанням ЕОМ" /№ держреєстрації 01.88.0035385, лист Міністерства торгівлі СРСР № 01-40/1995 від 29 травня 1991 року/;

"Номенклатура товарів, які враховуються в роздрібному товарообороті /товарний словник/" /№ держреєстрації 01.9.10.018459, лист статистичної комісії СНД № 4-ІЗО від 19 березня 1992 року/;

"Методичні рекомендації по складанню балансових розрахунків товарів народного споживання на рівні області /республіки/ в умовах переходу на територіальне самоуправління та формування ринкових взаємовідносин" /№ держреєстрації 01.9.10.018458/.

Результати досліджень по темі дисертації доповідались на науково-практичних конференціях: "Ринок: політичні і економічні фактори становлення" /м.Ростов-на-Дону, 1990 р./, "Актуальні питання

розвитку торгівлі в нових умовах господарювання" /м. Київ, 1990 р./,
 "Досвід роботи підприємств торгівлі в нових умовах господарювання"
 /м. Ленінград, 1990 р./.

Публікації. По темі дисертації надруковано 5 робіт загальним обсягом 1.3 друкованих аркушів.

Структура дисертації. Дисертаційна робота складається з вступу, трьох розділів, висновків, 115 сторінок основного тексту. Список літератури включає 103 позицій. Робота включає 25 додатків, ілюстрована 8 таблицями і 8 малюнками.

Розділ 1. Напрямки забезпечення керованості сфери виробництва і реалізації товарів народного споживання населенню регіону в період формування ринкових відносин.

1.1. Основні характеристики і роль сфери виробництва і реалізації ТНС в регіональній соціально-економічній системі.

1.2. Суть і регіонально-галузеві особливості формування ринкових відносин у виробничо-торговому комплексі регіону.

1.3. Напрямки забезпечення зміни механізмів управління виробництвом і реалізацією ТНС населенню регіону.

Розділ 2. Дослідження основних матеріально-уречевлених процесів у сфері виробництва і реалізації ТНС.

2.1. Дослідження динаміки надходження і використання ресурсів ТНС в регіоні.

2.2. Аналіз методичної і інформаційної бази регулювання потоків товарних ресурсів.

Розділ 3. Шляхи забезпечення збалансованості надходження і використання ресурсів ТНС в регіоні.

3.1. Обґрунтування методики і прогнозна оцінка збалансування надходження і використання ресурсів ТНС.

3.2. Розробка інформаційного і програмного забезпечення реалізації балансового методу.

3.3. Економічні та адміністративні методи забезпечення керуваності процесу формування регіонального ринку ТНС.

ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ДИСЕРТАЦІЙНОЇ РОБОТИ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ЗАХИСТ

1. Виходячи з мети дослідження, в теоретичному розділі автором обґрунтовуються поняття внутрірегіонального ринку товарів, ролі торгівлі на макро- і мікроекономічному рівнях товарного забезпечення ринкових потреб. Згруповані джерела формування та напрями використання товарних потоків в системі внутрірегіонального ринку, побудована та обґрунтована загальна схема їх руху, обумовлений вплив галузевих та регіональних особливостей на формування ринку.

Критерієм досягнення цільової функції руху товарних потоків визначено повноту забезпечення потреби ринкових та інших споживачів регіону в товарній продукції, або, в більш агрегованій формі, міру збалансування потоків товарно-грошових ресурсів.

Внутрірегіональний ринок охарактеризовано як систему адміністративно-організаційних відносин, що виникають між органами управління, господарськими суб'єктами, кінцевими споживачами в процесі виробництва, реалізації ТНС та продукції виробничо-технічного призначення, а також самі органи управління, господарські суб'єкти, споживачі і відповідні регулятори процесу руху матеріальних, фінансових, трудових, інформаційних та інших ресурсів.

2. Спираючись на загальноприйняті в світовій практиці підходи до функціонування ринкових соціально-економічних систем, обґрунтовано вимоги до стратегічних і тактичних цілей формування внутрірегіонального ринку:

орієнтування стратегії на максимізацію рівня фінансово-економічних свобод суб'єктів господарювання;

передбачення створення механізму саморегулювання в рамках заданих державними органами управління параметрів та індикативних програм;

орієнтування сукупності господарських суб'єктів регіону на забезпечення певного рівня соціального захисту споживачів та дотримання напрямків структурної реконструкції господарського комплексу.

Виходячи з вказаних вимог, стратегічну ціль формування і подальшого регулювання внутрірегіонального ринку сформульовано як створення саморегульованого ринкового середовища максимально економічно самостійних господарських суб'єктів і забезпечення мінімально необхідного соціального захисту споживачів та оптимальної в часі і просторі структурної побудови господарського комплексу регіону. Організаційні заходи і методичні підходи досягнення стратегічних і тактичних цілей дозволили обґрунтувати організаційні і часові етапи формування внутрірегіонального ринку.

3. Здійснення етапів стабілізації і структурного реформування сфери виробництва і реалізації ТНС потребує врахування впливу як галузевої, так і регіональної специфіки. Галузеві особливості характеризуються рисами окремих галузей з точки зору впливу на збалансування товарних, фінансових, трудових та інших процесів; мірою орієнтації господарських суб'єктів галузі на гарантоване задоволення соціально-економічних потреб кінцевих споживачів товарів; рівнем монополізації галузі; необхідністю модернізації основних виробничих фондів, можливістю та доцільністю роздержавлення власності конкретних господарських суб'єктів; необхідністю інвестицій для розвитку галузі відповідно до потреб регіону.

Формування ринкових відносин обумовляє необхідність соціальних гарантій споживачам ТНС, основним цільовим заходом проведення яких є збалансування товарних і грошових ресурсів, загальні підходи досягнення якого полягають в пошуку шляхів зростання об'ємів товарних ресурсів для реалізації в системі споживчого ринку, або ж зменшенні об'ємів грошових ресурсів, які спрямовуються на купівлю запропонованих ресурсів ТНС. Водночас, ряд найменш економічно захищених верств населення /пенсіонери, інваліди, діти ясельного віку та ін./ потребують додаткових заходів соціального захисту.

Повне чи надлишкове товарне забезпечення купівельних фондів можливе в умовах розвинутого ринкового середовища. На даному ж етапі формування ринкових взаємозв'язків необхідне надання мінімальних соціальних гарантій споживачам, основним шляхом досягнення яких є забезпечення мінімальної потреби в товарах та послугах. Таким чином, внутрірегіональний ринок ТНС в зазначених умовах можна вважати збалансованим при умові забезпечення споживання населенням регіону мінімальної потреби в товарах згідно "споживчого кошику" і одночасному наблизненні об'ємного товарного забезпечення до суми купівельних фондів.

4. Найбільш суттєвими моментами дослідження основних матеріально-уречевлених процесів сфери виробництва і реалізації ТНС, що проведено в аналітичному розділі дисертації є:

визначення структурних змін обсягів місцевого виробництва, надходження на оптові бази та напрямків використання товарних ресурсів;

побудова та аналіз динамічних рядів руху товарів, виявлення тенденцій і факторів впливу на рух товарних потоків;

побудова статичної та динамічної /прогнозної/ моделей руху товарних ресурсів в системі ринку регіону з метою визначення їх

динамічної рівноваги в часі і просторі.

Проведені аналітичні розрахунки структурних змін і динаміки об'ємів товарних ресурсів здійснені на основі аналізу матеріалів обстеження виробничих і оптових торгових підприємств регіону Львівської області по виробництву, надходженню на оптові бази і використанню ресурсів в розрізі товарів і товарних груп згідно розробленої групою науковців ДУДІТТХ з участю автора виробничо-торгової номенклатури. В результаті аналізу зроблено висновки про недостатню ефективність та нееквівалентність товарообмінних операцій між суб'єктами сфери виробництва і реалізації ТНС в регіоні та виробничими і торговими підприємствами інших регіонів; визначено тенденції зменшення надходжень в регіон централізованих товарних ресурсів та обсягів вивозу товарів в країни карбованцевої зони розрахунків і /що може служити підтвердженням ефективного впровадження деяких запропонованих заходів/ зростання частки поставок для потреб регіону ресурсів місцевого виробництва; обґрунтовано необхідність врахування в обсягах руху товарних ресурсів зростаючої частки торговельно-посередницьких фірм, інших комерційних структур недержавної форми власності.

Одночасно проведене аналітичне дослідження засвідчило наявні можливості створення внутрірегіонального ринкового середовища зарахунок здійснення раціональних структурних змін використання його економічного потенціалу.

Як свідчать розрахунки, зокрема по регіону обстеження при місцевому виробництві подвійної об'ємної потреби "споживчого кошику" ТНС /209,1%/ лише 59,1% вказаної потреби регіону забезпечується місцевими ресурсами.

Для прийняття конкретних заходів по регулюванню руху окремих

товарів пропонується розрахунок забезпечення місцевим виробництвом натуральної потреби "споживчого кошику", який слід використати за інформаційну основу при формуванні місцевого /територіального/ замовлення на виробництво і поставку ТНС та обґрунтуванні можливості виконання замовлення окремими суб'єктами виробничо-торгового комплексу регіону.

Суттєво важливим є розрахунок мінімальної потреби ТНС диференційованої відповідно до груп населення, що потребують особливого соціального захисту внаслідок обмеженості їх доходів. Для прийняття регулюючих заходів по скороченню соціально несправедливої різниці в рівнях життя міського та сільського населення розрахунок мінімальної потреби ТНС проведений також у відповідності до означених груп споживачів.

5. Інформаційною базою про наявні обсяги і рух товарно-грошових потоків в системі внутрірегіонального ринку та методичним інструментом оцінки стану їх збалансованості вибрано проведення балансових розрахунків: матеріальних, фінансових та інших.

Основа методичних підходів до формування товарно-ресурсних потоків в системі ринку визначають законодавчі та нормативні акти державних органів. Про взаємні протиріччя таких актів свідчить одночасне закріплення адміністративних методів товарного забезпечення внутрірегіонального ринку і протистояння централізованій системі ресурсного розподілу шляхом надання економічної самостійності і зміни форм власності підприємств виробничо-торгового комплексу.

Аналіз інформаційної бази регулювання товарних потоків показав, що статистична і відомча звітність по виробництву, надходженню на оптові бази та використанню ресурсів ТНС в рамках регіону не містить достатніх для порівняльного аналізу показників. Це вли-

ликає необхідність додаткової інформації, особливо по розширеній номенклатурі товарів в розрізі окремих підприємств виробничо-торгового комплексу.

6. Потреба інформаційної бази в натуральних показниках, проблема розробки індикативних програм та планів-прогнозів виробничого, торговельного та інших напрямків розвитку території вимагає застосування на рівні регіону системи балансових розрахунків ТНС та відповідного методичного забезпечення цього процесу.

Важливими для збалансування товарних потоків і необхідними для включення в схеми балансових розрахунків є показники, що відображають:

- а/ джерела надходження товарних ресурсів в систему ринку регіону /вироблені підприємствами місцевого виробництва, завезені в регіон/;
- б/ організаційні принципи формування товарних потоків /централізовано визначені обсяги, вільно укладені договірні зобов'язання/;
- в/ територіально-адміністративну структуру надходження чи використання товарних потоків /з інших регіонів України, з країн карбованцевої зони розрахунків, з інших держав/.

Передбачається проведення вартісних балансових розрахунків товарних ресурсів по забезпеченню роздрібного товарообороту, в яких, крім ресурсної та витратної частини, введено розділ по визначенню об'ємної потреби в товарах для забезпечення роздрібного товарообороту торгової мережі області. Для зіставлення з показниками роздрібного товарообороту, розрахунки показників балансів доцільно проводити в роздрібних цінах звітного періоду з поправками на очікувані зміни цін в поточному та прогнозному періодах.

Пропонується проведення системи балансових розрахунків на таких рівнях господарської діяльності:

підприємства регіону, що спеціалізуються на виробництві ресурсів ТНС - балансові розрахунки виробництва і використання ресурсів ТНС;

оптові торгові підприємства регіону - балансові розрахунки надходження і використання товарних ресурсів.

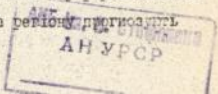
Методично важливими аспектами балансів ТНС згідно запропонованих форм є:

розрахунок натуральних характеристик руху товарних ресурсів, що забезпечує зіставлення товарних ресурсів місцевого виробництва з мінімальню потребою в ТНС, формування державного замовлення на виробництво і поставку товарів;

номенклатура товарних ресурсів, по елементах якої пропонується розрахунок окремих балансів і яка дозволяє групування і асортиментне зіставлення як товарної продукції виробничих підприємств, так і ресурсів ТНС оптових та роздрібних торгових підприємств і організацій. Інтегрування України та її регіонів у світову економічну систему, розвиток товарообмінних експортно-імпорتنних операцій, перехід органів державної статистики до міжнародної практики ведення обліку та звітності вимагають розробки виробничо-торгової номенклатури ТНС у відповідності з гармонізованою системою опису і кодування товарів;

порівнянність показників схем балансів виробничих підприємств і балансів торгових організацій в частині надходження та використання товарних ресурсів місцевого виробництва.

7. Суттєвою перевагою запропонованої системи балансів є їх динамічність, оскільки інформація в схемах балансових розрахунків подається за звітний, поточний /очікувані дані/, і, як основна мета розробки, прогнозний період збалансування внутрірегіонального ринку. Виробничі та торгові підприємства регіону прогнозуватимуть

збалансування виробництва, надходження на оптові бази та використання товарних ресурсів, виходячи з структури договірних зобов'язань, сировинно-ресурсних можливостей, оптимальної рентабельності реалізації товарної продукції. Регіональні органи управління, аналізуючи ступінь забезпечення об'ємної і структурної потреби ТНС за звітний та поточний періоди і, враховуючи інформацію прогностичних балансів по окремих підприємствах виробничо-торгового комплексу, будуть загальною прогностичною моделлю збалансування внутрірегіонального ринку, направляючи рух товарних потоків за допомогою системи індикативних заходів економічного та адміністративного характеру.

8. В результаті дослідження обґрунтовано та запропоновано ряд заходів по формуванню внутрірегіонального ринку, першочерговими з яких є:

впровадження типового договору на місцеве/територіальне, державне замовлення на виробництво та поставку ТНС і продукції виробничо-технічного призначення, що необхідна для їх виробництва;

заміна платежів в місцевий бюджет передачею в розпорядження регіональних органів управління відповідної частини товарних ресурсів, робіт та послуг і формування на її основі регіонального резервного фонду товарів та продукції;

передача частки товарної продукції резервного фонду в розпорядження торгово-посередницьких комерційних організацій на конкретних засадах для проведення ними товарообмінних операцій по забезпеченню регіону недостатніми ресурсами ТНС;

звільнення від оподаткування в місцевий бюджет частки прибутку, отриманої за рахунок приросту виробництва гостродефіцитних ТНС понад рівень попереднього року при умові їх реалізації в системі внутрірегіонального ринку.

9. Розробка запропонованої системи балансів на регіональному рівні вимагає додаткових інформаційних обстежень підприємств виробничо-торгового комплексу згідно запропонованих схем балансів в розрізі товарів виробничо-торгової номенклатури і по підприємствах в цілому.

Обробка та аналіз форм балансових розрахунків ручними методами неможливі із-за значних обсягів інформаційних потоків, необхідності її різнопланової систематизації та групування. В зв'язку з цим автором розроблена алгоритмічна модель та відповідне програмне забезпечення процесу автоматизації діалогово-пошукової системи обробки балансової інформації. Продовжується робота по створенню автоматизованої системи збору інформації схем балансів на рівні виробничих та торгових підприємств.

Впровадження запропонованої системи балансових розрахунків по регіону Львівської області забезпечило територіальні органи влади детальною і взаємозв'язаною інформацією про рух товарних ресурсів. Інформація про виробничо-ресурсні потужності регіону, що міститься в розрахунках, знайшла використання в роботі комерційних структур. Проведені балансові розрахунки стали основою для формування та економічного обґрунтування місцевого /територіального/ замовлення на виробництво і поставку ТНС, використані при розробці системи заходів ліцензування операцій вивозу за межі України товарної продукції. Знайшло своє практичне використання алгоритмічно-програмне забезпечення проведення балансових розрахунків.

Основні положення дисертації знайшли своє відображення в друкованих роботах:

І. Планування товарних ресурсів в умовах переважно фондової економіки і регіонального госпрозрахунку. // Всесоюзна конференція молодих вчених і спеціалістів. - Тез. допов. - М.: Московський кооперативний інститут, 1990. - С.56-59.

2. Роль споживчої кооперації в формуванні ринку товарів народного споживання. //Міжвузівська наукова конференція.: - Тез. допов. - Ростов-на-Дону: Ростовська вища партійна школа, 1990. - С. 84-86.

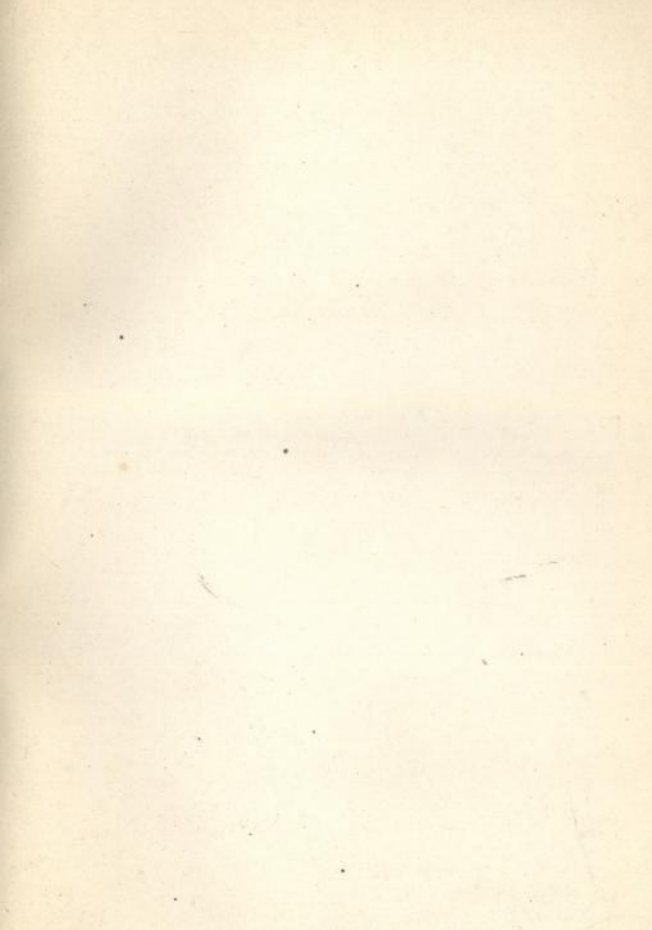
3. Госпрозрахункові відносини заготівельної діяльності в умовах регіонального госпрозрахунку. //Науково-практична конференція професорсько-викладацького складу Белгородського кооперативного інституту: - Тез. допов. - Белгород: Белгородський кооперативний інститут, 1990. - С.98-100.

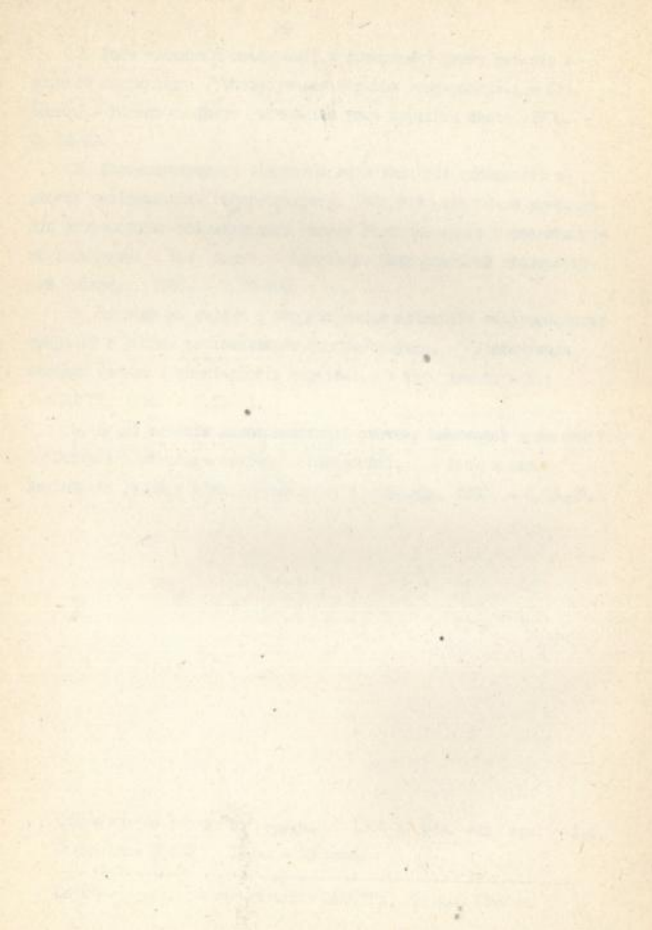
4. Підходи до оцінки і обґрунтування критеріїв товаробмінних операцій в умовах регіонального госпрозрахунку. //Конференція молодих вчених і спеціалістів торгівлі.: - Тез. допов. - К.: УкрДІТХ, 1990. - С.51-53.

5. Деякі аспекти демонополізації системи споживчої кооперації. //Матеріали науково-технічної конференції. : - Тез. допов. - Ленінград: Будинок науково-технічної пропаганди, 1990. - С.65-67.

Підписано до друку "23" грудня 1992 р. Обл. вид. арк. - 1,0.
Замовлення № 325 Тираж - 85 прим.

Об'єднана роталітійна дільниця ДІДІТХ, грудень 1992 р.

469817

AB 26.475

AB 26.475